

**แหล่งข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร
และการยอมรับวิธีปฏิบัติ
ในการผลิตยางพารา**

**กรณีศึกษา ชาวสวนยางพาราขนาดเล็ก
ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**

ความสำคัญของยางพารา

➤ เป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้มากกว่า 300
ล้านบาทต่อปี (อันดับ 2 ของสินค้าเกษตร)

➤ เป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกรไทยราว
1 ล้านครัวเรือน ในภาคใต้ ตะวันออกเหนือ
และตะวันออกเฉียงเหนือ

➤ ใน 49 จังหวัด เนื้อที่ประมาณ 13 ล้านไร่

ปัญหาของการผลิตยางพารา

- ต้นทุนการผลิต

เพิ่มขึ้น

- ขาดโอกาสในการปรับปรุงการผลิต

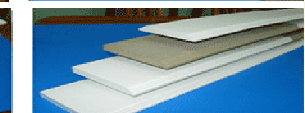
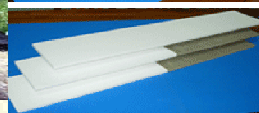
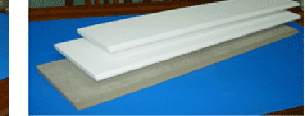
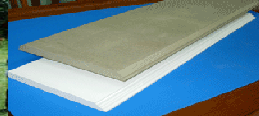
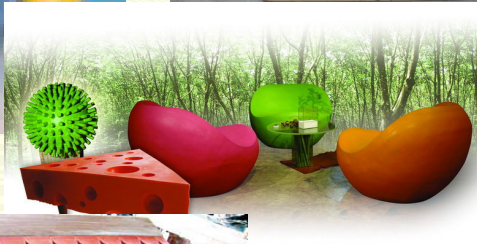
- เกษตรกรเข้าถึงงานวิจัยหรือการพัฒนาได้

ยาก

- คุณภาพของผลผลิตต่ำ ส่งผลให้รายได้

ของเกษตรกรต่ำไปด้วย

ผลผลิตจากยางพารา

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษา.....

- ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร
- แหล่งข่าวสารและช่องทางการสื่อสารที่เกษตรกรได้รับข่าวสารเพื่อการผลิตยางพารา
- การยอมรับวิธีการปฏิบัติในการผลิตยางพารา

- ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับแหล่งข่าวสารและช่องทางการสื่อสาร
- ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวสาร ช่องทางการสื่อสารกับการยอมรับวิธีการปฏิบัติในการผลิตยางพารา
- ปัญหาในการสื่อสารของเกษตรกรที่จะได้รับข่าวสารจากแหล่งข่าวและช่องทางต่าง ๆ

นิยามศัพท์ในการวิจัย.....

เกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็ก ▶ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกยางตั้งแต่ 2-50 ไร่

วิธีการปฏิบัติในการผลิตยางพารา ▶ การปฏิบัติในการผลิตยางพาราทั้งหมด ตั้งแต่เริ่มเตรียมพื้นที่จนถึงการจำหน่ายผลผลิต

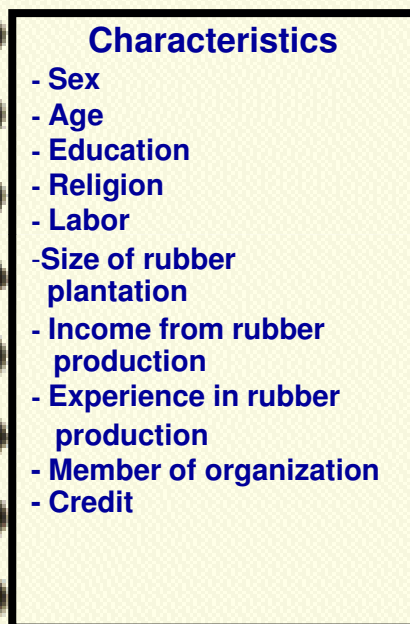
แหล่งข่าวสาร ▶ ที่มาของข่าวสารที่เกษตรกรได้รับ
เกี่ยวกับการผลิตยางพารา ทั้งในและนอกชุมชน

ช่องทางการสื่อสาร ▶ วิธีการที่ได้มาของข่าวสาร
ในการผลิตยางพารา มี 3 วิธีการคือ แบบบุคคล
แบบกลุ่มและแบบมวลชน

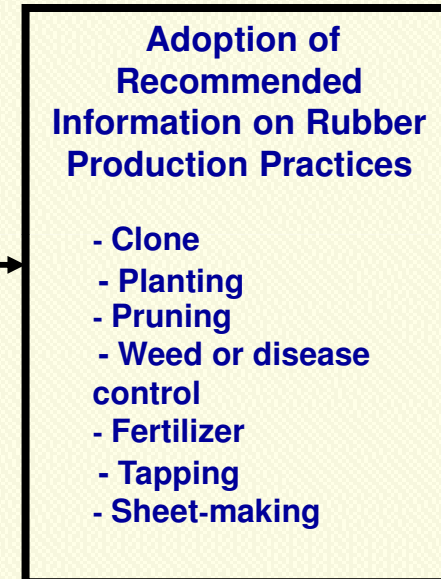
การยอมรับวิธีการปฏิบัติ ▶ วิธีการปฏิบัติในการ
ผลิตยางพาราในสภาพความเป็นจริงเปรียบเทียบกับ
กับข้อมูล ข่าวสาร หรือคำแนะนำที่เกษตรกร
ได้รับ เพื่อทำการผลิต

Framework of the study

Independent variable

Dependent variable

พื้นที่ศึกษา.....

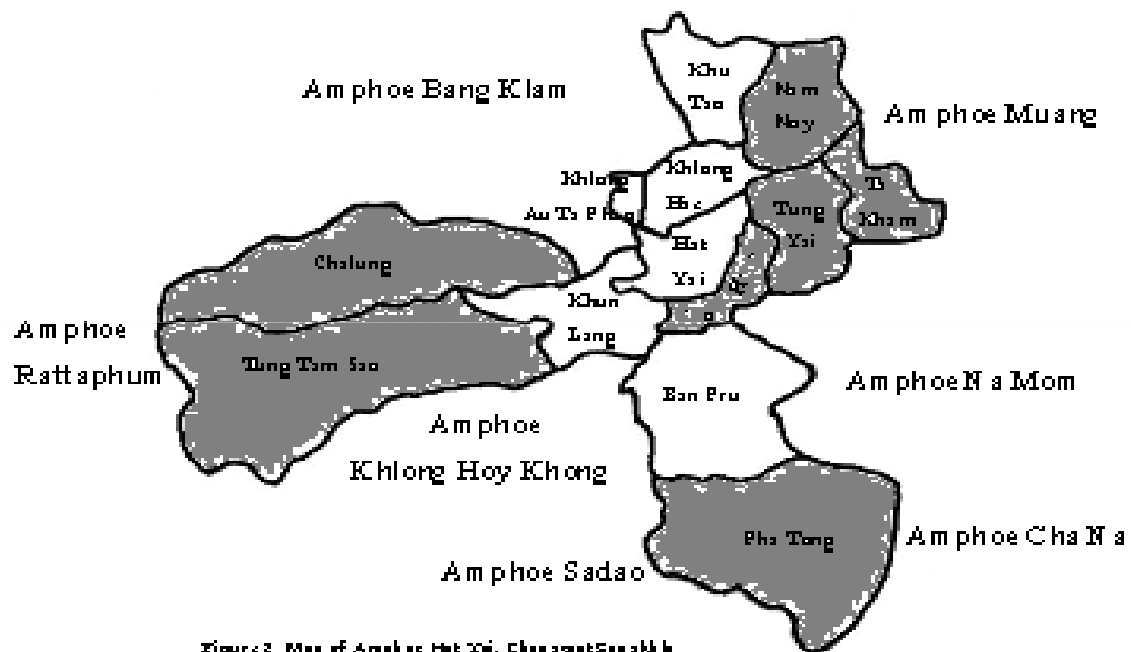

Figure 2. Map of Amphoe Hat Sai, ChangsatSangkhri

ประชากร การสุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือ

เชิงปริมาณ

☆ ประชากร 1,279 ครั้วเรือนจาก 7 ตำบล

☆ คัด 10% จากประชากร คือ 128

☆ ^{ครั้วเรือน} ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่าง

☆ ^{ง่าย} เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์

ประชากร การสุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือ

เชิงคุณภาพ

- ☆ ประชากร 20 คนจาก 7 ตำบล
- ☆ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ▶
เฉพาะเกษตรกรที่มีการปลูกยางพารามาแล้ว 2
รุ่นขึ้นไปเท่านั้น
- ☆ เครื่องมือ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน

- ☆ เพศชายประมาณ
- 60% ☆ อายุระหว่าง 41-65 ปี
- ☆ จบการศึกษาประถมศึกษา
- 4 ☆ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (~
80%)

ข้อมูลพื้นฐานเกษตรกร

- ☆ สมาชิกในครัวเรือน 4-5
- ☆ พื้นที่สวนยางเฉลี่ย 14.39 ไร่/
ครัวเรือนผลิต ใช้แรงงานครัวเรือน 1-2 คน
แรงงานจ้าง 1 คน (เฉลี่ย 2.25 คน)
- ☆ ประสิทธิภาพทำสวนยางเฉลี่ย 25.43
- ☆ รายได้เฉลี่ยจากการทำสวนยาง 203,708.70
บาทต่อปี

ข้อมูลพื้นฐานเกษตรกร

☆ เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรประมาณ 70%

⇒ กลุ่มเกษตรกรขายน้ำยาง สหกรณ์
การเกษตร และลูกค้า ธ.ก.ส.

☆ ส่วนมากใช้ทุนตัวเองในการผลิต

ยางพารา

☆ เกษตรกรที่ต้องใช้สินเชื่อในการผลิตจะใช้จาก

แหล่งสินเชื่อในระบบมากกว่านอกระบบ ⇒

ปุ๋ย

ข้อมูลพื้นฐานเกษตรกร

★ สิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือน

- ⇒ โทรทัศน์ & ตู้เย็น 98%
- ⇒ จักรยานยนต์ 96%
- ⇒ วิทยุ 68%
- ⇒ โทรศัพท์มือถือ 60%
- ⇒ โทรศัพท์บ้าน 50%

แหล่งข่าวสาร

ภายในชุมชน

- ☆ เพื่อนหรือเพื่อนบ้าน 76%
- ☆ ญาติพี่น้อง 56%
- ☆ ผู้นำชุมชน 10%

แหล่งข่าวสาร

ภายนอกชุมชน

- ☆ เจ้าหน้าที่ สกย. 73%
- ☆ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของรัฐ
18%
- ☆ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากบริษัท
3%

การรับข่าวสาร

ภายในชุมชน

☆ เพื่อนหรือเพื่อนบ้าน และญาติพี่น้อง ⇨

ทุกวัน

☆ ข่าวสารที่ได้รับ ⇨ 1) ราคาผลผลิต

2) ภัย

3) โรค/ศัตรูและการ

ป้องกันกำจัด

การรับข่าวสาร

ภายนอกชุมชน

☆ เจ้าหน้าที่ สกย. ⇨ 2-3 เดือน/

ครั้ง

☆ ข่าวสารที่ได้รับ ⇨ 1) ป้าย

2) โรค/ศัตรูและการ

ป้องกันกำจัด

3) พันธุ์และการปลูก

ช่องทางการสื่อสาร

แบบบุคคล

☆ ไปพบเจ้าหน้าที่ที่สำนักงาน 48%

☆ เจ้าหน้าที่มาเยี่ยมที่บ้านหรือสวนยาง

32%

☆ โทรศัพท์ติดต่อ 5%

☆ ข่าวสารที่ได้ ⇨ ปุ๋ย ศัตรูพืชและการ
ป้องกันกำจัด พันธุ์และการปลูก

ช่องทางการสื่อสาร

แบบกลุ่ม

☆ การประชุมกลุ่ม

☆ 59% งานวันเกษตร 29%

☆ การฝึกอบรม 26%

☆ ข่าวสารที่ได้ ⇨ ปุ๋ย ศัตรูพืชและการ
ป้องกันกำจัด การปลูกและพันธุ์

ช่องทางการสื่อสาร

แบบมวลชน

☆ โทรทัศน์

☆ 95% ครอบคลุมข่าวในหมู่บ้าน

73% ☆ เอกสารสิ่งพิมพ์

46%

☆ ข่าวสารที่ได้ ⇨ ราคาผลผลิต ปุ๋ย การ

ปลูก

วิธีการสื่อสารที่เกษตรกรคิดว่าเหมาะสม

☆ ให้มีตัวแทนไปรับรู้ข่าวสารแล้วนำมา
ถ่ายทอดให้คนอื่นในชุมชน 77%

☆ แจกเอกสารที่เป็นประโยชน์ 51%

☆ จัดทำทัศนศึกษาดูงาน

35% จัดประชุมในชุมชนโดยใช้สื่อประกอบ 31%

☆ พบเจ้าหน้าที่โดยตรง

28%

การยอมรับวิธีการปฏิบัติในการผลิต

เรื่อง	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
พันธุ์	100%	-
การปลูก	100%	-
เริ่มตัดแต่ง	86%	14%

การยอมรับวิธีการปฏิบัติในการผลิต

เรื่อง	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
หยุดตัดแต่ง	52%	48%
ป้องกัน กำจัดศัตรู	100%	-
ใช้ 20-8-20 ก่อนกรีด	94%	6%

การยอมรับวิธีการปฏิบัติในการผลิต

เรื่อง	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
ใส่ปุ๋ยทุก 3 เดือน	92%	8%
ใช้ 15-15-15 หลังกรี๊ด	51%	28%
ใส่ปุ๋ยละ 2 ครั้ง หลังเปิดกรี๊ด	47%	33%

การยอมรับวิธีการปฏิบัติในการผลิต

เรื่อง	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
เริ่มกรีดเมื่อยาง อายุ 7 ปี	71%	9%
กรีดสูง 150 ซม. จากพื้นดิน	75%	5%
กรีดวันเว้นวัน หรือ 2 วัน	27%	53%
การทำแผ่น	19%	81%

ปัญหาการสื่อสาร

- ☆ ไม่ได้รับการถ่ายทอดข่าวสาร
- 15% ☆ ข่าวสารด้านยาพารามีน้อย 9%
- ☆ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 6%
- ☆ ขาดการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ 3%
- ☆ ไม่ได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่
- 2%

ข้อเสนอแนะจากเกษตรกร

- ☆ ให้เจ้าหน้าที่มาจัดประชุมบ่อยขึ้น 24%
- ☆ เพิ่มการถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์
- 18% ☆ เพิ่มจำนวนครั้งการฝึกอบรมให้มากขึ้น
- 14% ☆ ถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อหลายประเภท
- 14% ☆ ถ่ายทอดข่าวสารผ่านโทรทัศน์ให้มากขึ้น
- 8%

บทสรุป

- ☆ เพื่อนบ้านเป็นแหล่งข่าวสารที่สำคัญ
- ☆ การถ่ายทอดข่าวสารของแหล่งข่าวสารควรใช้ช่องทางการถ่ายทอดหลาย ๆ แบบร่วมกัน
- ☆ แหล่งข่าวสารและช่องทางการสื่อสาร ควรถูกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะข่าวและสถานการณ์ในขณะนั้น และให้ตรงความต้องการของเกษตรกร

บทสรุป

☆ การใช้วิธีการถ่ายทอดแบบบุคคลจะให้ความสำเร็จมากกว่าวิธีการหรือช่องทางอื่น ๆ

☆ เจ้าหน้าที่ สกย. ควรได้รับการอบรมเพื่อให้มีทักษะทางการสื่อสารที่ดี และควรให้มีการดูแลเกษตรกรในจำนวนที่เหมาะสม

บทสรุป

☆ โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่สำคัญในปัจจุบัน จึงควรเพิ่มข่าวสารด้านยางพาราให้มากขึ้นและมีการนำเสนอในช่วงเวลาที่เกษตรกรรับชมได้

☆ การถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ควรให้มีภาพประกอบให้มากที่สุด และใช้ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากมีอายุมาก

บทสรุป

☆ เจ้าหน้าที่ควรต้องช่วยประเมินศักยภาพ
ของเกษตรกรในการประกอบอาชีพ และการรับรู้
ข่าวสารให้มากขึ้น

☆ เกษตรกรที่ไม่ยอมรับวิธีการปฏิบัติตาม
หลักวิชาการที่เหมาะสม เป็นเพราะมีความ
ต้องการรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย ดังนั้นการ
หาทางเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรจึงน่าจะเป็นสิ่งควร

ทำ

